

684.

**Rozporządzenie Ministra Wyznań Religij-
nych i Oświecenia Publicznego**

z dnia 27 października 1926 r.

**o radach szkolnych miejscowych na obszarze
województw poznańskiego i pomorskiego.**

Na zasadzie art. 7 ustawy z dn. 4 czerwca
1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych
(Dz. U. R. P. № 50, poz. 304) zarządza się co na-
stępuje:

§ 1. W każdej gminie wiejskiej lub miejskiej, posiadającej co najmniej jedną publiczną szkołę powszechną, oraz na każdym takimże obszarze dworskim tworzy się radę szkolną miejscową, jako organ gminnego samorządu szkolnego.

Działalność rady szkolnej miejscowej rozciąga się na jedną gminę terytorjalną (obszar dworski), jeśli gmina ta (obszar dworski) utrzymuje szkołę sama, jeśli zaś do utrzymania szkoły przyczyniają się inne gminy (obszary dworskie) lub ich części (art 5 ustawy z dn. 17 lutego 1922 r. w brzmieniu nadanem art. 2 ustawy z dn. 25 listopada 1925 r. Dz. U. R. P. № 126, poz. 893), to działalność jej rozciąga się także na te gminy (obszary dworskie) względnie ich części.

§ 2. Siedzibę rady szkolnej miejscowej oznacza kurator okręgu szkolnego.

Rada szkolna miejscowa jest jedna dla wszystkich szkół bez względu na wyznanie i narodowość ludności, dla której szkoły te są przeznaczone.

§ 3. Rada szkolna miejscowa w gminie wiejskiej (obszarze dworskim) składa się:

1) z przewodniczącego mianowanego przez inspektora szkolnego z pośród osób zamieszkałych na obszarze, na który rozciąga się działalność rady;

2) z sołtysa lub przełożonego obszaru dworskiego miejscowości, będącej siedzibą rady szkolnej miejscowej;

3) z nauczyciela, względnie kierownika, publicznej szkoły powszechnej na danym obszarze, wyznaczonego przez inspektora szkolnego;

4) a) z trzech przedstawicieli ludności gminy (obszaru dworskiego), jeżeli obszar, na który rozciąga się działalność rady szkolnej miejscowej obejmuje tylko jedną gminę lub jeden obszar dworski;

b) z dwóch przedstawicieli ludności gminy (obszaru dworskiego), będącej siedzibą rady szkolnej miejscowej, oraz po jednym przedstawicielu ludności od każdej z pozostałych gmin (obszarów dworskich), na które w całości lub w części rozciąga się działalność rady szkolnej miejscowej.

Jeśli pomiędzy mieszkańcami obwodu szkolnego nie znajdzie się odpowiednia osoba, stałe przewodnictwo rady szkolnej miejscowej może za zgodą kuratora objąć inspektor szkolny.

§ 4. Przełożony obszaru dworskiego, wchodzący z urzędu w myśl punktu 2 § 3-go do rady szkolnej miejscowej, ma prawo poruczyć zastępstwo w radzie szkolnej miejscowej innej osobie; osoba ta musi uzyskać zatwierdzenie inspektora szkolnego, jeśli nie jest zatwierdzona przez starostę, jako zastępca przełożonego obszaru dworskiego.

§ 5. Rada szkolna miejscowa w miastach składa się:

a) z przewodniczącego mianowanego z pośród mieszkańców miasta, a to w miastach powiatowych i w miastach mających ponad 5000 mieszkańców przez kuratora okręgu szkolnego, w innych miastach przez inspektora szkolnego;

b) z burmistrza, względnie członka magistratu, delegowanego na stałe przez burmistrza;

c) z dwóch nauczycieli (względnie kierowników) publicznych szkół powszechnych, wyznaczonych przez inspektora szkolnego,

d) z czterech przedstawicieli ludności miasta.

§ 6. Przedstawiciele ludności do rady szkolnej miejscowej wybierają:

a) w gminach wiejskich rady gminne, a gdzie ich nie ma, zebrania gminne,

b) w gminach miejskich — rady miejskie,

c) na obszarach dworskich mieszkańcy tych obszarów, odpowiadający warunkom § 7-go.

Wybory pod a) i b) dokonywane są na wezwanie inspektora szkolnego.

§ 7. Członkiem rady szkolnej miejscowej (§ 3 punkt 4 a) i b) i § 5 punkt d) może być wybrany bez względu na płeć każdy obywatel Państwa Polskiego, który:

a) ukończył 30-ty rok życia,

b) w dniu ogłoszenia wyborów przynajmniej od roku ma miejsce stałego zamieszkania w obwodzie szkolnym, na który rozciąga się działalność rady szkolnej miejscowej,

c) posiada pełnię honorowych praw obywatelskich,

d) nie znajduje się pod opieką lub kuratelą,

e) włada dostatecznie językiem polskim.

§ 8. Jeżeli na obszarze, na który rozciąga się działalność rady szkolnej miejscowej, istnieje odrębna lub parytetyczna (mieszana) szkoła dla mniejszości narodowej lub wyznaniowej, należy część przedstawicieli ludności do rady szkolnej miejscowej wybrać, o ile możliwości, z pośród osób, należących do mniejszości narodowej (wyznaniowej) w stosunku oznaczonym w każdym przypadku przez radę szkolną powiatową.

§ 9. Wybory przedstawicieli ludności obszaru dworskiego do rady szkolnej miejscowej przeprowadza się w sposób następujący:

osoba, wyznaczona przez inspektora szkolnego, podaje do wiadomości wyborców, w sposób w danej miejscowości przyjęty, czas i miejsce wyborów. Wybory przeprowadza komisja wyborcza, do której wchodzi delegat inspektora wraz z dwoma ławnikami.

Wybór następuje bezwzględną większością głosów obecnych, osobno dla każdego członka.

Wybory odbywają się kartkami, a jeżeli jest jednomyślna zgoda, przez aklamację.

Jeżeli pierwsze głosowanie nie da wyniku, należy przeprowadzić wybory ściślejsze między dwoma kandydatami, którzy w pierwszym głosowaniu otrzymali największą liczbę głosów.

Jeżeli jest jeszcze trzeci kandydat, który otrzymał taką samą liczbę głosów, jak jeden z powyższych dwóch, wówczas rozstrzyga los o dopuszczeniu do ściślejszego wyboru dwóch z pomiędzy tych kandydatów którzy w pierwszym głosowaniu otrzymali równą liczbę głosów.

Jeżeli obaj kandydaci otrzymali przy wyborze ściślejszym równą liczbę głosów, wówczas o wyborze rozstrzyga los.

Komisja wyborcza oblicza głosy, oraz sporządza i podpisuje protokół wyborczy.

§ 10. Równocześnie z wyborem członków rady szkolnej miejscowej kolegja wyborcze dokonywają

wyboru takiej samej liczby zastępców, którzy w razie śmierci, złożenia urzędu (§ 11) lub utraty mandatu (§§ 14, 18 i 25) wchodzi na resztę okresu urzędowania do rady szkolnej miejscowej.

§ 11. Do nieprzyjęcia wyboru, albo złożenia urzędu członka rady szkolnej miejscowej uprawnia:

- a) długotrwała choroba,
- b) zajęcie, powodujące częstą długotrwałą nieobecność w miejscu zamieszkania,
- c) przekroczenie 60 go roku życia,
- d) sprawowanie urzędu państwowego,
- e) inne wyjątkowe okoliczności, które zdaniem inspektora szkolnego stanowią dostateczne usprawiedliwienie.

Osobę, która bez powyższych powodów odmówi przyjęcia urzędu członka rady szkolnej miejscowej, lub przyjęty urząd złoży, kurator okręgu szkolnego może pozbawić na okres 3 do 6 lat prawa uczestniczenia w radzie szkolnej miejscowej.

§ 12. Protokoły wyborcze winny być przesłane inspektorowi szkolnemu w ciągu 3 dni po dokonaniu wyborów.

Zażalenie na nieprawidłowość wyborów można wnieść do inspektora szkolnego najpóźniej w ciągu 7 dni od dnia następnego po dokonaniu wyborów.

§ 13. Wybory członków wymienionych w § 3 punkty 4 a) i b) oraz w § 5 punkt d) wymagają zatwierdzenia rady szkolnej powiatowej (§ 18 punkt j) rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dn. 26 stycznia 1921 r. Dz. U. R. P. № 46, poz. 283].

Wybrani członkowie rady szkolnej miejscowej mogą rozpocząć pełnienie swych obowiązków dopiero po otrzymaniu zawiadomienia o zatwierdzeniu wyborów przez radę szkolną powiatową.

Jeżeli członek, który nie uzyskał zatwierdzenia, zostanie wybrany powtórnie, to rada szkolna powiatowa, o ile po raz drugi odmówi zatwierdzenia wyboru, powołuje z urzędu członka rady szkolnej miejscowej.

§ 14. Mandaty członków rady szkolnej miejscowej z wyboru trwają lat sześć, mandaty członków wyznaczonych do odwołania.

Członkowie ustępujący pełnią obowiązki do chwili objęcia urzędu przez ich zastępców.

Członek rady szkolnej miejscowej traci mandat, jeżeli zajdzie co do niego zmiana, wskutek której odpadają warunki jego wyboru, względnie mianowania.

§ 15. Członkowie rady szkolnej miejscowej pełnią obowiązki bezpłatnie z wyjątkiem skarbnika, któremu rada szkolna miejscowa za zgodą rady szkolnej powiatowej może wyznaczyć stosowne wynagrodzenie.

§ 16. Rada szkolna miejscowa wybiera ze swego grona zastępcę przewodniczącego, sekretarza i skarbnika.

§ 17. Posiedzenia rady szkolnej miejscowej odbywają się w oznaczonych przez nią terminach. Posiedzenia zwołuje przewodniczący lub urzędujący zastępca przewodniczącego.

Posiedzenie nadzwyczajne winno być zwołane w razie potrzeby uznanej przez przewodniczącego, lub na żądanie inspektora szkolnego, albo delegata innej przełożonej władzy szkolnej, w ciągu doby, wreszcie na wniosek dwóch członków rady szkolnej miejscowej w ciągu dni siedmiu.

O każdym posiedzeniu powinien być zawiadomiony inspektor szkolny z podaniem porządku dziennego w terminie 3 dni naprzód, wyjąwszy, jeżeli posiedzenie zwołane jest na żądanie inspektora.

Na posiedzeniach rady szkolnej miejscowej mogą być obecni bez głosu decydującego, lecz z prawem zabierania głosu poza kolejną mówców, przedstawiciele przełożonych władz szkolnych i delegaci rady szkolnej powiatowej.

§ 18. Do ważności uchwał rady szkolnej miejscowej wymagana jest obecność przewodniczącego względnie urzędującego jego zastępcy, oraz co najmniej połowy pozostałych członków.

Jeżeli posiedzenie nie może odbyć się z powodu braku wymaganego wyżej kompletu, przewodniczący zwołuje drugie posiedzenie z tym samym porządkiem obrad, zaznaczając, że uchwały będą prawomocne bez względu na liczbę obecnych.

Członkowie rady szkolnej miejscowej, nie przybywający na posiedzenie, winni usprawiedliwić swą nieobecność.

Członek rady szkolnej miejscowej z wyboru nie przybywający bez usprawiedliwienia na trzy posiedzenia kolejne, przestaje być członkiem rady szkolnej miejscowej i traci na okres trzyletni prawo czynnego i biernego wyboru do rad szkolnych miejscowych; w miejsce jego wchodzi zastępca.

§ 19. Uchwały rady szkolnej miejscowej zapadają większością głosów obecnych. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

Członkowie rady szkolnej miejscowej nie mogą brać udziału w obradach i głosowaniu nad sprawami, w których są osobiście zainteresowani.

§ 20. Obrady rady szkolnej miejscowej w szczególności zaś uchwały na nich zapadające powinny być protokołowane w specjalnej księdze z podaniem dnia i uczestników obrad.

Protokół obrad po przeczytaniu powinien być podpisany przez wszystkich obecnych członków.

§ 21. Zażalenia przeciwko uchwałom lub zarządzeniom rady szkolnej miejscowej rozstrzyga rada szkolna powiatowa.

Zażalenia mogą być wnoszone w ciągu dni siedmiu, licząc od dnia następnego po powzięciu uchwały, ogłoszeniu zarządzenia lub doręczeniu zawiadomienia.

Przeciw decyzji rady szkolnej powiatowej, służy w takim samym terminie prawo odwołania do kuratora okręgu szkolnego.

§ 22. Zadaniem rady szkolnej miejscowej jest załatwianie poruczonych jej przepisami czynności w przedmiocie zakładania, utrzymywania i budowy publicznych szkół powszechnych oraz roztaczanie opieki nad szkołą (szkolami) i dziećmi szkolnymi.

W szczególności do rady szkolnej miejscowej należy:

1) układanie projektów budżetu szkolnego gminy zgodnie z obowiązującymi w tej mierze przepisami;

2) dokonywanie wydatków zgodnie z budżetem, prowadzenie rachunków i przedstawianie corocznych sprawozdań rachunkowych radzie szkolnej powiatowej;

3) administrowanie majątkiem szkolnym;

4) zarząd działem gospodarczym szkół wogóle, w tem między innymi:

a) zaopatrywanie szkół w urządzenie wewnętrzne, sprzęty, opał, oświetlenie i materiały piśmienne,

b) zapewnienie szkole usługi i utrzymania czystości,

c) przeznaczanie gruntów szkolnych na użytek szkół i nauczycieli, zgodnie z ustawami i przepisami;

5) nadzór nad majątkiem szkolnym, a między innymi:

a) staranie o bezpieczne przechowanie i lokowanie kapitałów, należących do majątku szkolnego,

b) staranie o dobry stan budynków i wewnętrznego urządzenia szkoły, oraz o ubezpieczenie budynków i majątku szkolnego,

c) dopilnowanie, aby opał i oświetlenie były właściwie użytkowywane,

d) czuwanie nad prawidłową uprawą pola (ogrodu) szkolnego, o ile nie jest przeznaczony do użytku nauczyciela lub na cele naukowe,

e) staranie, by w razie wakansu na posadzie nauczycielskiej wykonywane były na roli służbowej nauczyciela wszelkie prace stosownie do pory roku na koszt kasy szkolnej, z zastrzeżeniem zwrotu przez nauczyciela;

6) kontrola prowadzonego przez kierownika szkoły (nauczyciela) spisu ruchomego i nieruchomego majątku szkolnego oraz kontrola ksiąg inwentarzowych szkoły;

7) opieka higieniczno-sanitarna nad szkołą dziećmi;

8) wywieranie wpływu na rodziców celem regularnego posyłania dzieci do szkoły;

9) roztaczanie nadzoru nad szkołami za pośrednictwem przewodniczącego, który ma prawo bywania w szkole podczas zajęć tylko w towarzystwie inspektora szkolnego lub jego zastępcy, nie ma jednak prawa egzaminowania dzieci ani czynienia uwag nauczycielowi;

10) opieka pozaszkolna nad dziećmi, roztaczanie w razie potrzeby opieki nad dziećmi biednymi oraz nad kształceniem sierot;

11) współdziałanie w urządzaniu uroczystości szkolnych;

12) zawiadamianie inspektora szkolnego o wszelkich zauważonych brakach szkoły;

13) wykonywanie wszystkiego, co na mocy ustaw i rozporządzeń władz szkolnych zostanie poruczone radzie szkolnej miejscowej;

14) składanie sprawozdań ze swej działalności radzie szkolnej powiatowej.

§ 23. Rada szkolna miejscowa wyłania z siebie wydział wykonawczy, złożony z przewodniczącego, sekretarza i jednego z członków.

Zobowiązania prawne podpisuje wydział wykonawczy, opatrując je odciskiem pieczęci urzędowej.

Wszelkie akty o charakterze urzędowym wychodzące z rady szkolnej miejscowej, między innymi asygnacje na wypłaty i wpłaty, winny być podpisane przez przewodniczącego lub jego urzędującego zastępcę i opatrzone odciskiem pieczęci urzędowej.

Wzór pieczęci urzędowej ustala kurator okręgu szkolnego.

§ 24. Rada szkolna miejscowa może być rozwiązana w wypadkach, gdy:

a) przekracza swe kompetencje,

b) działa niezgodnie z obowiązującymi przepisami,

c) działa na szkodę szkolnictwa,

d) nie rozwija dość owocnej działalności.

Wniosek o rozwiązanie rady szkolnej miejscowej stawia rada szkolna powiatowa, decyduje o rozwiązaniu kurator okręgu szkolnego.

Inspektor szkolny ma prawo, w razie jeżeli zdaniem jego zachodzą warunki wymienione pod a., b. i c., zawiesić czynności rady szkolnej miejscowej; zawieszenie to ustaje, jeżeli rada szkolna powiatowa uchwali nie przedstawić kuratorowi okręgu szkolnego wniosku o rozwiązanie rady szkolnej miejscowej, lub jeśli kurator wniosku rady szkolnej powiatowej nie uwzględni.

§ 25. Członek rady szkolnej miejscowej z wyboru może być złożony z urzędu przez kuratora okręgu szkolnego na wniosek rady szkolnej powiatowej, jeżeli:

a) przekracza swe kompetencje,

b) działa niezgodnie z obowiązującymi przepisami lub z uchwałami rady szkolnej miejscowej,

c) działa na szkodę szkolnictwa,

d) jeżeli przez swoje zachowanie okazuje się niegodnym szacunku, zaufania i poważania, jakiego wymaga jego stanowisko.

§ 26. Prawa i obowiązki rozwiązanej rady szkolnej miejscowej może kurator przenieść czasowo aż do utworzenia nowej rady szkolnej na mianowanego przez siebie komisarza.

§ 27. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia tracą moc obowiązującą rozporządzenia i inne przepisy dotyczące spraw unormowanych niniejszym rozporządzeniem.

Kierownik Ministerstwa Wyznań Religijnych

i Oświecenia Publicznego: *K. Bartel*